

KÁRPÁTI LAPOK

A turistaság, a honismeret és a természetvédelem terjesztésére
Kiadja a Magyarországi Kárpát Egyesület

Szerkesztő: Nagy Péter, peter.nagi@t-online.hu

Internet: <http://www.karpategyesulet.hu>

Postacím: 1244 Budapest, Pf.: 800.

Turistaság 100 éve a Biharban

címmel szervezett, *Czárán Gyula* életét és munkásságát bemutató előadásra és fotókiállításra került sor Budapest XVIII. kerületében, Pestszentimrén, 2008. május 10-én a Közösségi Házban.

A rendezvény ötlete Majer Zsuzsanna, MKE egyesületi titkáré, aki így beszélt erről: „Az Erdélyi Gyopár 2007/2. számában olvastam, hogy »Egy elveszett világ« címmel fotókiállítást rendeztek Nagyváradon, Ruzitska Béla professzor képeiből, aki Czárán Gyula vendége és kirándulótársa volt a XX. századfordulón. A képanyagot próbáljuk meg bemutatni Magyarországon.”

Az elhatározást sikerült megvalósítania, sőt az alapötletnél többet is. Hiszen a szimpla másodbemutaton túl, *Egri Ferenc* a Nagyváradai Czárán Gyula Alapítvány elnöke nívós előadást tartott a képanyagról, a korabeli turizmusról, méltatva Czárán Gyula elévülhetetlen érdemeit.

Egri Ferenc a Nagyváradai Czárán Gyula Alapítvány elnöke a pestszentimrei bemutaton

Bodrog-ártéri vízitúra

Fényképes beszámoló

Élménybeszámoló

A *Kárpát Egyesület Ifjúsága* nagyon mozgékony volt az elmúlt időszakban, Gyalogosan és kerékpárral egyaránt túráztak. Kerestek barlangot, utat, kincset a Vértesben, sziklára másztak a Pilisben, kerekettek Budapestről Szentendrére, majd bozótharcot vívtak az Északi Zöld (szlovák-magyar határszakasz) egy részén. Élményeiket, tapasztalataikat balladába, imába foglalva Majer Zsuzsanna adja közre az utókor számára.

Czárán Gyula életét és munkásságát bemutató előadás és fotókiállítás

Budapest, 2008. május 10. Pestszentimrei Közösségi Ház. (fotók: Nagy Péter)

Ódor Katalin, a Közösségi Ház igazgatója nyitotta meg a kiállítást

Majer Zsuzsanna, kezében a túravendégek útleírásaival, bejegyzéseivel összeállított, Czárán Gyula háza naplója című könyv

Egyesületi tagjaink és az érdeklődők a kiállítás megnyitóját követő előadáson

Czárán Gyula, „a Bihar szerelmese” a századelőn szinte ismeretlen Bihar-hegységet turisták számára járhatóvá tette. A nehezen megközelíthető, vagy megközelíthetetlen helyeken turistautakat építtetett ki, létrákat, hidakat ácsolatott, hogy a túrázni vágyóknak a hegység leg-szebb pontjait bemutathassa. Vendégeinek maga szervezte a túrákat. A Bihar-hegység az ő feltáró munkája nyomán vált ismertté.

További ismertető olvasható a *Kárpáti Lapok* 2005/12. számában: Emlékezés Czárán Gyulára (írta Orbán Imre, MKE, 10-11. oldal)

Kőbe vésett tisztelet

Különös véletlen, hogy rendezvényünket követően a nagyváradi Czárán Gyula Alapítvány szervezésében és meghívására, a *mézgedi Czárán-barlangban* található megrongált emléktábla újraavatására került sor. „Most, hogy módunk volt felújíttatni ezt az emléktáblát, csak köszönetet mondhatunk a lelkes elődöknek, a Védett Területek Felügyeletének, hogy engedélyezte a munkálatok kivitelezését, a Bihar Megyei Tanácsnak, hogy anyagilag támogatták törekvésünket, mindazoknak, akik évek óta partnerek elképzeléseink megvalósításában és Önöknek, akik most eljöttek ünnepelni és tisztelni Czárán Gyula hatalmas tettei előtt.” (Egri Ferenc)

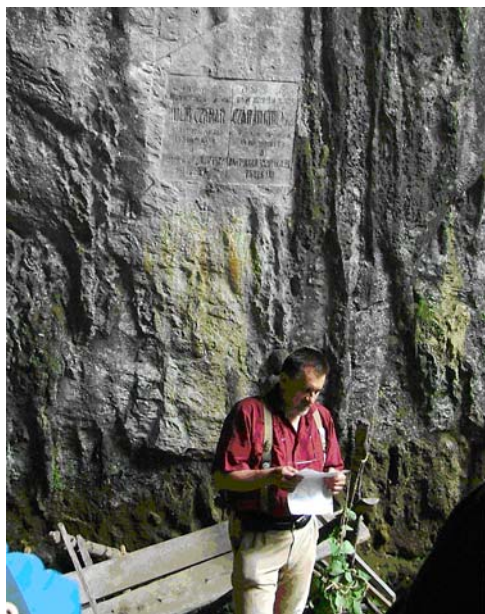

Mézgedi Csárán-barlang egy korabeli emléklapon

Amintirea marelui
adorator al muntilor din Bihor
IULIU CZÁRÁN
a fost eternizata
la 8 iunie 1930
de
TURISTII ASOCIATIEI SPORTIVE
DIN ORADEA

A bihari hegyek
nagy szerelmesének
CZÁRÁN GYULÁnak
emlékét örökítették meg itt
1930. június 8-án
a
NAGYVÁRADI SPORTEGYLET
TURISTÁI

Az emléktábla felirata román és magyar nyelven

Emléktábla avató 2008-ban. Egri Ferenc ünnepi beszéde (fotó: Balog Boglárka)

Emléktábla avató 1930-ban. Perédy György ünnepi beszéde (fotó: Grünfelg S)

Emlékét tovább őrzi

Az előcsarnokban látható Csárán-emléktáblát nagyváradi turisták vésték fel, 1930 pünkösdjén avatták fel váradai, kolozsvári és aradi turisták jelenlétében. Az emléktáblán a valamikor jól értelmezhető írást az időjárás és az emberi rosszindulat is érthetlenné tette. Három lelkes kezdeményezőnek és szervezőmunkájuknak köszönhetően 2008. június második vasárnapján szépszájú turista és helyi magyarremetei, mézgedi hivatalosságok és lelkészek jelenlétében újravasták a felújított sziklába faragott emléktáblát. A református és ortodox lelkészek újraszentelték a Csárán Gyula emlékét őrző emléktáblát. Itt említjük Horber Pált, Egri Ferencet és Jakabffy Lászlót, akik munkájukkal és a természet iránti szeretetükkel előteremtették a szükséges anyagi forrásokat, hogy a nagy természetbarát emlékét tovább őrizzék a bihari hegyek szerelmesei.

(Egri Ferenc és Bihari Napló, 2008. június 11. szerda)

Csákberénytől – Csókakőig

Barlang- út- és kincskereső expedíció, 2008. március 1. helyett 8.

Március elsejére tervezett túránkat elfújta a szél. Az orkán egészen március 8-ig röpitette az indulás idejét, és a korai, esős gyülekező is kissé riasztónak tűnt. Ennek ellenére 18 fő + 1 Buksi kutya próbált helyet szorítani magának a móri buszon. Másfél órányi zötykölődés után az esővel együtt meg is érkezünk, ezért első állomásunk a csákberényi vendéglátóipari egység lett. A bejáratot egy helyi kutya őrizte, de Buksi kiharcolta a bejutást, így a harcoló felek szétválasztása után nyugodtan a megreggeliztünk és kávéztunk. Fiainknak még némi csocsóra is futotta az időből. Mire végeztünk és elővadásztuk az összes vízvezető holmit, elállt az eső.

Rövid falubéli jelzskeresés után egy újonnan épített udvarház és egy lovas tanya között indultunk neki az Ugró-völgynek. Reméltük, hogy nem a múlt heti szélvihar kidöntött fáit kell átugrálunk (Melinda túratársunk nem is hozott babakocsit, csak a háti Tivadar-hordozót), és a vértesi sziklákra is „számítottunk” utakadályként. A völgy túlsó felén sok apró barlang, kőfülke, hasadék is várta, hogy felfedezzük. Nem is csalódtunk a szikláknak, hatásosan lassítottak bennünket, csak másképp: először harcedzett fiaink rohamoztak meg egy köves domboldalt, és a két „győztes” kissé távolabb került a túravezetőnk által engedélyezett magasságnál, ezért a csapat többi tagja egyre ingerültebben várta, hogy végre lemásszanak onnan. Zavartalanul haladtunk a zöld + jelzésen, a fávágók megelőztek bennünket a frissen kidőlt fák eltakarításával, amiért igen becsültük őket (ne feledjük, egy hete volt a szélvihar!). A völgyben ugrani nem kellett, csak a sziklák jöttek egyre közelebb, és hamarosan elékeztünk az első barlangot rejtő szirthez.

A korábbi dombmászás két győztese: Krisz és Berci elnyerték a barlang megkeresésének jogát, a kalandvágóak pedig követték őket a meredek hegyoldalon. Egyre inkább négykézláb. Még nem tudtuk, mire vállalkozunk: a sziklaszirt mögött – fölött felbukkant a barlangot rejtő

másik sziklaszirt! Lentről nem látszott a csel, de így már nem álltunk meg félúton, hanem tovább küszködünk a kb. 60 fokos emelkedésű hegyoldalon. Közben fölfedeztünk sok jól járható vadcsapást (hál' Istennek!), rengeteg kapaszkodásra alkalmas sziklát és fagyökeret, és félórányi küszködés után a barlangot is, egy jól fejlett csákánnyal együtt. Bejutni nem tudtunk, mert inkább függőleges volt a hasadék, mint vízszintes, kötelet pedig nem hagytak ott a csákány

mellé, de legalább ott jártunk. Megcsodáltuk a szemben lévő hasonló sziklakiszögelléseket is. Csak azt nem fedeztük még föl, hogy a csudába mászunk le innen.

Mivel a csoport lent maradt tagjai már nagyon vártak, újabb fél óra alatt a vadcsapások igénybe vétele mellett ki lábon, ki nadrágféken, visszajutottunk a kb. 70-80 méterrel alattunk lévő turistaútra. Úgy döntöttünk, hogy a szemközti, hasonló magasságokba vesző Ugró-völgyi hasadékbarlangot nem próbáljuk meg felkutatni, elhisszük a térképnek, hogy ott van. Így a völgy alján folytattuk – láblazítással egybekötött – vándorlásunkat, és csak szemünkkel próbáltuk felfedezni az Ugró-völgyi sziklaeresz, és Ugró-völgyi odú névre hallgató képződményeket. Az egyiket

láttuk is az útról, de sem sziklamászó felszerelést, sem szárnyakat nem hoztunk magunkkal, így a továbbhaladás mellett döntöttünk. Nagy kanyarral a Szappanos-völgybe fordultunk be, ahol a Szappanos-völgyi odú fogadott bennünket. Szerencsére ő lejjebb költözött Ugró-völgyi társainál, így csapatunk könnyed másszással meghódította. Ha jól összeszorultunk, tán már hárman is belefértünk. Akinek ez nem volt elég, az a szomszédos sziklákra is elkalandozhatott. Berci az összes valamire való repedést fölfedezte. Kicsit odább két másik kőlyuk „tátongott”, a nagyobbikat Balázs és Krisztián hódította meg, beleüléssel teljes terjedelmében elfoglalva, a kisebbikbe talán Buksi kutya belefért volna, ha vette volna a fáradságot a sziklamászáshoz. Legifjabb tagunk, Tivadar viszont saját lábán jött le a barlangtól!

Valahol még fejünk fölött magasodott a Szappanos-völgyi barlang is, de arra jártunkban éppen taplókat és hóvirágokat nézegettünk, és az úti dagonyákat kerülgettük, így nemhogy a barlangot, de az elforduló

jelzett utat sem vettük észre, és túlmentünk rajta. Szerencsére kb. 100 méter után rájöttünk a tévedésre, és visszafordultunk az utolsó zöld + jelzésig. Jó régen festették föl, nem jelezték a kanyarodást, és a kanyar utáni következő jelzés közelről nézve már láthatóvá is vált, egy mohával benőtt fatörzsrészletnek álcázva magát. Kimásztunk a völgyből, majd ebédszünet után egy kissé szélfúta hegyháton haladtunk a következő útelágazásig.

A vadászok magaslessel, fiaink pedig magaslasles-hódítással jelölték meg a helyet. A csapat „lesmentes” tagjai közben Balázs jelzésfigyelő szolgáltatásával tovább indultak, a les-mászók és a „söprögető hátvédek” pedig kissé lemaradtak. Ebből az a gond adódott, hogy a jól látható jelzés egyszer csak elkanyarodott, néhányan viszont „egyenesen” letértek róla egy vadcsapásra. Szerencsére ezt megfelelő hangerővel tették, így segéd-túravezetőnknek feltűnt a szokatlan irányból érkező hang, és idejében utána indult a tévelygőknek. A többiek így a Cser-vágásnál hosszabb várakozásra kényszerültek. A plusz időt a jelzések alapos tanulmányozására használták, mivel a környék összes valamire való turistaújtja itt adott randevút egymásnak, és indult tovább a szélrózsa minden irányába. Át kellett térnünk a zöld, majd néhány méter után a zöld “jelzésre.

Lekanyarodtunk a csodás sziklaképződményekkel tarkított Buhin-völgybe, és addig haladtunk benne, míg az egyik sziklaforma várromra kezdett hasonlítani, és rengeteg lépcső vezetett föl hozzá. (a lépcső kiépítése előtt az ellenség innen aligha fedezte fel a várat!)

Miután fölvonsoztuk barlangkutatásban és tévelygésben megfáradt testünket, első pillantásunk néhány kötelekkel felszerelt profi sziklamászóra esett, de szerencsére kötél nélkül is be lehetett jutni a várkapuhoz, bár ehhez át kellett mászni még néhány sziklán. És ekkor teljes terjedelmében eléink tárult Csókakő vára. Illetve annak maradványai.

Aki még bírta szusszal – ez mindegyik gyermekünkre ráillik – az meghódította a vár összes valamire való falmaradványát, a felnőttek egy része fölmászott a felső várba, a többiek a kifulladás magasságában megpihentek és csodálták a Móri-árkot és a szemben lévő Bakony nyúlványait. Egyesek ismerős helyként üdvözölték a szemközti Bodajkot, mivel csapatunk 2005. októberében arrafelé túrázott egy kis Gaja-patak-völgyi kalandozással egybekötve.

Rövid szemlélődés után utolsó napirendi pontunk: kincskeresés következett. Geocaching-szakértőink nem tudtak eljönni, ezért megajándékoztak a geoláda környékének leírásával és a helyszín képével. GPS hiányában csak a papíron leírtak alapján próbáltuk megkeresni a ládát, de hamar rájöttünk, hogy annyi szikla hasonlít a megadott leírásra és képre, hogy az alapján még ma is ott keresnénk a ládát. Így inkább elindultunk fölfedezni a közeli buszmegállót.

Itt kellemetlen meglepetés ért bennünket. A hazatartó busz nem innen, hanem a 3 km-rel odább lévő elágazástól, a főúton indult, és a hozzá való csatlakozás egy órával ezelőtt elment. Még volt némi matematikai esélyünk a busz elérésére, így rohamtempóban elindultunk ki a faluból a móri országútra. Időközben igyekeztünk megtudni, az 1 km-rel távolabb lévő vonat menetrendjét. Ebben a foglalatosságunkban két mobiltelefonunk is lemerült, de azt megtudtuk, hogy ha busz és vonat áll rendelkezésre, akkor az 1.) abszolút nem igazodik egymáshoz 2.) annyira igazodik, hogy egy irányba egyszerre megy el mindkettő. Ránk a 2. változat vonatkozott.

A busz az utolsó kanyarban robogott el az orrunk előtt, így egy közeli vendéglőben töltöttünk még fél órát, és idejekorán visszamentünk a megállóba a következő buszhoz. Az meg is érkezett kb. 10 perc késéssel, de nem a megállóba állt be, hanem laza mozdulattal bekanyarodott Csókakőre, és onnan újabb negyed óra múlva került elő. Ezzel az erővel a faluban is megvárhattuk volna, talán még a geoláda is előkerült volna addig.

Ha már így alakult, bezötykölődtünk Székesfehérvárra, majd újabb 20 perc átszállási idő után a pesti buszon kissé tömörített állapotban utazhattunk hazáig – de legalább mindnyájan ültünk, ha máshol nem, egymás ölében. Hosszú sötét menetidőnket szólánccal tarkítottuk, majd öreg estére be is értünk a Népligethez. Innen már mindenki egyszerűen hazatált.

Résztevők: Buksi kutyta, Csimáné Pócsa Anna, Dankaháziné Csima Melinda, Dankaházi Bertalan, Dankaházi Levente, Dankaházi Tivadar, Hegedűsné Irénke, Hegedűs Krisztián, Kertes József, Kertesné Hamara Andrea, Kertes Balázs, Kutsera Imre, Kutseráné Edit, Kutsera Kristóf, Magyar Zoltán, Majer Zsuzsanna, Szabó László Laciapu, Szabóné Berger Ildikó, Szabó Laci. (M.Zs.)

Csobánka – Pilisborosjenő

Sziklamászók, út- és barlangkutatók valamint geoláda-keresők
2008. március 29.

Társaságunk több irányból verődött össze a csobánkai kisebbik sziklafal alatt, hogy Szabó László (Guru), profi sziklamászó barátunk serdületlen gyermekeinket bevezesse az alapfokú sziklafalmászás rejtelmeibe. Reméljük, hogy „többidejű” megjelenésünktől nem ő mászott falra: először a pestszentimrei szekció + két profi geoláda-kutató: Éva és Tamás érkezett a helyszínre busszal, kb. 10 perc múlva egy újabb imrei apa+lánya autóval, majd ezután újabb 10 perccel a főtí szekció futott be két autóval és Zoli segéd-túravezetőnkkel.

Mikor már 25-en csürdöngöltünk a szikla alján és sziklamászó oktatónk is felkötötte az összes biztosító kötelet, akcióba léptünk. A társaságot két részre osztottuk: Imrei csapat: Mászás! Fóti csapat: Oszoly!

No, nem szétszaladni, a közeli hegycsúcsot nevezik így! Tehát elindultunk meghódítani, és Tamás irányításával megkeresni az ott elrejtett geoládát.

Túravezetőnk a kisebb gyerekekből álló kincskereső csapathoz csatlakozott, így 6 felnőtt és 7 gyermek nekilódult az Oszolynak. Az egyre meredekebb emelkedést egyre több szikla tarkította. A hegy tetején többször néztünk a lábunk alá, mint a csodás tájra, mert a „kincs” megkereséséhez bakugrásokkal kellett közlekednünk a sziklák között. Az apróságok (2 ovis, 2 első) lefelől emelgetésében elkélt a felnőtt segéderő, a GPS pedig a ládakutatásban nyújtott pótolhatatlan segítséget. Így rövid keresgélés után meglettük első geoládánkat. Míg Tamás fölírta a megfelelő adatokat, azt is megtanultuk, hogy mire jó a kidercsoki-figura: gyermekeink nagy lelkesedéssel cserélgették a készletet a ládában találtakkal és egymással.

A cserebere után betájoltuk magunkat, fölfedeztük, hogy merről érkezett a fóti csapat, megcsodáltuk a Pilis látható csúcsait és völgyeit, és messziről megtekinthettük a kisebbik sziklafalat, ahol csapatunk „köteles” fele bodobácsbogár stílusban a falon araszolt.

Miután körbenéztünk és átbukdácsoltunk a csúcs minden valamire való szikláján, elindultunk lefelé. Mire visszaértünk a mászófalhoz, az imrei csapat még nem végzett, így fölfedeztük a szikla környékét is: jó meredek emelkedők emléktáblával és barlangocskával díszítve, így amíg a felnőttek a bokájukat pihentették, az aprónép (négykéz)lábón járta be az emelkedőket, ha már a mászásra várni kellett.

A fóti sziklamászó csapat

Szabó László sziklamászó oktatónk

Miután minden imrei túratárs kikecmergett a biztosító hevederekből, a szerelékeket többszöri igazítással a kisebb fótiakra csatlakoztatták, ezután mászhattak ők a falra, az imrei szekció pedig elindult a közeli Mackó-barlang felé. Zoli segéd-túravezetőnk megígérte, hogy később csatlakozik hozzánk, ha a saját szekcióját útra bocsátotta a mászás után.

Rövid piros jelzésem haladás után egy kissé bonyolult útkereszteződésben sárga meredekre váltottunk, Zolinak megjelöltük az irányt, majd cammogva értünk föl a barlanghoz. A macsó már rég elköltözött, geoládatatóink viszont a csapat kíváncsibb felével beköltöztek, és némi csúszás-mászás után egy geoládjával tértek vissza köreinkbe. Miután mindnyájan megtekintettük

a kincset, kiderült, hogy az erdőbe rejtették a másik felét, ezért a kíváncsiak fölkutatták a környéket is. A keresésbe besegített egy oda érkező kiránduló család is, ezért (vagy ennek ellenére) sikerrel is jártunk. Ezután már csak a térerőt, és túravezetőnk működőképes telefonját kellett megkeresni (kettőt hozott magával, mert egyikben volt az adatbázis, a másikkal meg telefonálni lehetett egy darabig), hogy Zoli segéd-túravezetőnkkel kapcsolatba tudjunk lépni. Mivel a fői szekció még javában a sziklán tartózkodott, ezért a továbbhaladás mellett döntöttünk, Zolinak meghagyva, hogy a piros helyett a rövidebb kék jelzésen jöjjön utánunk, a Kevély-nyeregnél megvárjuk. Kész csoda, hogy ennyi keresgélés közben még uzsonnázni is maradt időnk. Miután a geoládákat és az egyéb felszereléseket mind a helyére raktuk, tovább indultunk a sárga jelzésen.

Hamarosan két motoros állt utunkat, a keskeny ösvényen szerelték egyikük járgányát. Ez még nem okozott volna gondot, de a holmijuk különböző ágakon és kidőlt fákön volt szeresztét pakolva, és egy kendőjük eltűnését éppen akkor észlelték, mikor elhaladtunk mellettük, és ezt a csapatot megvádolva szóvá is tették. A gyerekek dicséretére legyen mondva, hogy senki nem „szólt be”, mindnyájan készségesen kibontották a csomagjukat, és még a keresésben is

Krisz a sziklán

segítettek, de a kendőnek végképp lába kélt (elfújta a szél?). Talán a nyugal munkát látva a motoros is belátta, hogy nem mi voltunk a tettesek, így komolyabb konfliktus nélkül utunkra engedett bennünket.

Rövid sétával hamarosan a Kevély-nyereghez értünk, ahol Zolinak hírét sem láttuk. Túravezetőnk a két mobiltelefonjával is képtelen volt a kapcsolatteremtésre (legközelebb füstjelzőt hozunk magunkkal!), így Tamás kérdezte meg a fői szekció állapotát. Kiderült, hogy már készen vannak a sziklamászással, de az egyik család még szívesen túrázott volna, így Zolival együtt átautóztak Pilisborosjenőre, és velünk szembe jönnek az „Egri várhoz” vagy a Teve-sziklához. (az autó miatt másképp nem lehetett megoldani a kirándulást.)

A turistaház már romjaiban sem látszott, de a kék túra pecsétjét megtaláltuk egy fán. Mivel geoláda nem volt a közelben, ezért folytattuk utunkat az országos kék jelzésen. Redlinger Adolf útjára szegődtünk, amit pirossal, sárgával és kézzel is megjelöltek, így bizonyosan neve-

A megtalált első geoláda

A fóti csapat az Oszolyon

zetes személy lehetett. A kis-sziklás út a Nagy-Kevély oldalában ereszkedik le, középen a Szódás-barlanggal díszítve. Néhány frissebb lábú gyermekünk fölmászott a nyiladékhöz a gyökereken, és rövid hűsülés után csatlakoztak a csapathoz.

További ereszkedés után megérkeztünk az Egri várhoz. A török-dúlta maradványokat falmászással hódítottuk meg. A fal tetején egy vadászgörénnyel (és gazdájával), a kapunál uzsonnázás közben pedig néhány lóval kerültünk igen közeli kapcsolatba: majdnem lócombost haraptunk, olyan közel száguldottak el mellettünk. Éva és Tamás geoláda-

keresés címszóval megmászta a közeli Solymári-fal egyik kiemelkedő szögletét.

Miután minden valamire való várfal-maradványt meghódítottunk, levontunk a falakról és elindultunk a Teve-szikla felé. Éva és Tamás útközben meghirdette következő ládakereső akcióját, így aki csatlakozni akart, az kissé gyorsabbra vette a tempót. De a többiek is hamar a sziklához értek. Itt jó néhány kisebb-nagyobb barlang is fogadott bennünket, és a geoláda fölkutatása is időt igényelt, így hosszasan letáboroztunk. Zoli és túratársai továbbra sem érkeztek meg, túra-vezetőnknek viszont sikerült legalább az egyik telefonját beüzemelnie, így kapcsolatba tudott lépni velük. Mint kiderült, már túráznak, de nem a kék, hanem a piros jelzésen indultak szembe, így éppen a Nagy-Kevély tetejéről tekintenek le ránk.

Mivel a két irány nagyon különbözött, geoláda-kutatóink már visszatértek körünkbe, és a hazafelé tartó busz is közeledett, így telefonos búcsút intettünk a fóti szekciónak, és elindultunk a buszmegálló felé. A falu határában az autós apuka összeszedte lányát, valamint Évát és Tamást, így tőlük is elbúcsúztunk, majd a maradék pestszentimrei szekció hazabuszozott.

Résztevők:

Sziklamászó oktató: Szabó László (Guru) és segédei

Mackó-barlang

Pestszentimrei szekció: Búr Márk, Diós Péter, Diós Zsófia, Hegedűs Krisztián, Inhof Alexandra, Inhof Krisztián, Majer Zsuzsanna, Szabó Gergő, Szabó Tamás, Szabó László Laciapu, Szabóné Berger Ildikó, ifjabb Szabó László.

Fóti szekció: Gergely Zsannett, Magyar Zoltán, Szép Éva, Verók Mónika, Verók Barbara, Verók Bernadett, Verók Vivien, Vida Cintia, Vida Patrik, Vidáné Katalin, Vida Zoltán

Geoláda-kutatók: Lindmayer Éva, Stauróczky Tamás

Imrei csapat az „Egri várnál”

Utóirat: a sok Szabó három különböző családból származik, és közülük csak Lindmayer Évának van némi köze a ruhaiparhoz, de ő nem szabó, így szabás-varrást nem vállalunk.

Lejegyezte: Majer Zsuzsanna, MKE. Fotók: Majer Zsuzsanna, Lindmayer Éva

Kerékpárral Szentendrére

Ballada a vonatok, egy kerékpár, a bicikliutak, túravezetőnk és Bella állapotáról, 2008. május 2

Április egyik hétfőjén sem sikerült ifjúsági túrát szervezni, ezért kihasználtuk az első adandó májusi napot és kerékpárra pattantunk, Szentendrért tűzve ki célul. Mivel egy négy napos ünnep kellős közepén találtuk magunkat, így kevesen tudtak eljönni, és egyes további „nemvállalkozókat” elriasztott a távolság és a vasúti közlekedés kerékpárszállítással.

Mivel Dél-Pestről nem akartunk a városon keresztül Észak-Budára kerekedni, így Kőbánya-Kispesttől a Nyugati pályaudvarig kinéztünk egy kerékpárszállító vonatot. Időközben a csapat

nagy része autóval el tudta szállítani a járgányokat, túravezetőnk a 10 éves Bellával kettesben próbálta leküzdeni a felmerülő kőbánya-kispesti és egyéb tereptárgyakat:

1. Irdatlan hosszú lépcsősoron fölmászás a kerékpárral (mozgólépcső, rámpa vagy lift nincs)
2. Az állomáson kb. 20 perc várakozás után végre megtudtuk, melyik vágányról indul a vonat
3. Újabb rövid lépcsősoron feljutottunk az állomás fölötti átjáróba.
4. Innen egy még hosszabb lépcsősoron lecipkedtünk – reméltük – a megfelelő peronra.
5. Miután előző nap megváltottuk a jegyet,

Felkészülés az indulásra

és mindenre elég időt szántunk azért, hogy ne kelljen kapkodnunk, közölték, hogy a vonatunk fél órát késik.

6. A vonat fél óra múlva sem jött, de beállt helyette a vágányra egy Nyugatiba tartó intercity, aminek a hátsó peronjára (kb. 1 m magas) föllomoltunk némi segítséggel.

7. A Nyugati pályaudvaron lelomoltunk (ismét némi segítséggel).

8. Kitoltuk a kerékpárt a Nyugatiból és megpróbáltunk átjutni a körút túloldalára. Csak az aluljárón át lehetett, újabb lépcsőn cipekedéssel lefelé. Csak fölfelé volt rézsüs kijárat.

9. Anélkül, hogy elgázolnánk a gyalogosokat, óvatosan kacsázva áttekertünk a Margit hídon át a budai kerékpárúthoz.

10. A kiállt megpróbáltatásoktól nem csak az agyunk eresztett le, hanem Bella bicájának hátsó kereke is, így igencsak megkésétt indulásunk előtt még azt is fölpumpáltuk.

Miután mindenkit számba vettünk, fél 11 helyett 3/4 12 után már el is indultunk a Margit hídtól. Kerekeztünk vagy negyedórányit, amikor kiderült, hogy Bella kerékpárja alaposabb javítást igényel, így az Árpád híd előtti réten nekiláttunk biciklit szerelni (újabb 20 perc).

Ezután már legalább a biciklikkel nem volt gond, mert az Árpád hídi átvezető után a kerékpárút kezdett eltűnedezni. Egy darabig még a burkolatból következtetni lehetett az útirányra, aztán csak követtük a többi kerekezőt többnyire észak felé. Tábla csak tél-túl egy darab, de ha ilyen láttunk, akkor arra fordultunk, amerre küldött. (lakótelepi út fekvőrendőrökkel, egyirányú utca szembeforgalomban – így volt jelölve a kerékpárút, le is választották az autóktól szép beton tereptárgyakkal) Ezután visszajutottunk a Dunapartra, ahol egyszer

Szentendrén

csak a megépített kerékpárútba torkollottunk. Hogy az honnan került elő, erre csak a hazafelé úton jöttünk rá.

Nem sokáig örvendezhettünk, mert néhány száz méter után a Gázgyári útra terelődtünk, majd az Északi vasúti híd alatt kellett átvégődnünk egy lezárt területen, mivel a vasúti töltés elindult lefelé, a bicikliút meg emellett vezetett. Vonat szerencsére nem jött, főleg nem a töltést követve – lefelé. (Esztegomba vonatozók figyelem!!!)

Ezután jó darabon a kerékpárút beleveszett a Római-part forgatagába. Kijelölés sehol, gyalogosok tehéncsorda stílusban, csónakházak csónakeresztő kötélpárral az úton keresztbe, játszótér rohangászó gyerekekkel, halászcárdák sora ki-belépő vendégekkel és egy csomó parkoló autó között kellett kis csapatunknak átlátni. Mivel jó idő volt, mindenki kiszabadult a környékről, aki élt és mozgott (és ezt mind előttünk művelte)! Szerencsére úgy sikerült Római part túlvégére érni, hogy az előbbieket továbbra is éltek és mozogtak, és csapatunk minden tagja is épségben előkerült a sokadalomból. Kissé távolabb tekerünk a tömegtől, és hosszabb ebédszünettel és fagyizással egybekötött pihenőt tartottunk idegeink megnyugtatóására.

Utunk szembeszéllel együtt a gáton folytatódott. Az egyik figyelmeztető táblára egy hajó volt ráfestve, de erősen bizakodtunk abban, hogy az nem a kerékpárúton közlekedik. Észak felé

tekerve megszemlélhettük az épülő új Dunahíd magas pilléreit, és a még magasabb építő darukat, és tovább kerülgettük a többi kerékpárost, akik igen nagy tömegben és elég változatos sebességgel szintén Szentendre felé hajtottak, vagy jöttek szembe. A vártnál jóval előbb elértük a Szentendrei-sziget déli csúcsát.

Egyszer csak utunkat állta az Ürömi-patak, és híd csak jóval beljebb találtatott, így nyugatnak fordultunk. A szél is az irányváltoztatás mellett döntött, vagy a dunai helyett most a pilisi szél fújtt továbbra is szembe. De a hídon átkelés után hátszéllel jutottunk vissza a Dunaparthoz. Föl is gyorsultunk egy kicsit, és éppen egy család előzésébe kezdtünk, mikor egy még gyorsabb kerékpáros nem figyelve az út selességét (keskenységét) bennünket is kielőzött, Bellát beszorítva túravezetőnk biciklijé elé. Sajnos a manőverhez nem volt elég hely, így a két kerék összeütöközött, és túravezetőnknek maradt pár másodpercnyi ideje, hogy fékezzon, és eldöntse, hogy Bellára vagy a jobb oldalán kerekező idegen kislányra esik rá, vagy csak egyszerűen földet ér. Az utóbbi történt. Látványnak kicsit ijesztő volt a dolog, de a legtöbb sérülés csak „plezúr-glazúr” volt, a bal térde sínylette ugyan a találkozást az aszfalttal, de a kerékpár is, és ő is egyben maradt, így folytattuk utunkat. Szép árnyas erdőbe hajtottunk, majd egy rétre tértünk, ahol újabb támadás áldozatává váltunk: Bella orrába belerepült egy darázs és megcsípte. Ismét előkerült az elsősegélynyújtó felszerelés, szerencsére Bella nem volt allergiás a csípésre, és a fájdalom a kezelésre hamar csillapodott. És Bella sem adta föl a harcot!

Egy valaha jobb napokat látott aszfaltút következett, amin jelzés nem volt, és aszfalt is csak ritkán. Luxusautó annál több. Nem értettük, hogy a semmiből semmibe tartó szörnyű állapotú úton ugyan miért máskálnak ilyen drága autók, de nem értünk rá tanakodni, mert vagy előlük ugrottunk félre, vagy gödört kerülgettünk. Rövidesen újabb erdei csapásra hajtottunk – szó szerint –, szerencsére szembejövő forgalom éppen nem volt, mert a pocsolyákkal és kerékvájta szintkülönbségekkel telezórt szekérúton elég volt egy bicajnak elférni.

Ismét megkerültünk egy pataktorkolatot, és a túloldalán végre kétirányú kiépített, fölfestett kerékpárutat találtunk. A dunaparti töltésen folytatódott az út jobbról-balról meredéllyel övezve, így alig tudtunk megállni. Végül egy vízpartra vezető lejtős útnál tartottunk rövid pihenőt.

Úgy gondoltuk, hogy még egy órát megyünk, de alig lendültünk neki, bekerekeztünk a szentendrei majális kellős közepébe. Éppen úgy nézett ki, mint a Római part, csak hosszabb volt és nagyobb tömegben, így egy idő után inkább toltuk a biciklit. A Dunaparti sétányra érkezve szorítottunk helyet magunknak és megpihentünk. Egy biciklifelvigyázó kivételével a többiek fagy-, szendvics- és üdítő-portyákat tettek, Laciapuék még a főteret is meglátogatták.

Félórányi szemlélődés után a bejárt úton elindultunk visszafelé. Négy ifjú (16-17 éves) titánunk előre kerekezett túravezetőnk és Laciapu engedélyével, a többiek szordínóval tekertek hazafelé. Hála Istennek újabb zavaró esemény nem történt. Egy hatalmas fűzfaágakból összerótt kerékpárpihenőnél megálltunk egy rövid uzsonnára, újra keresztlücsordogáltunk a Római-parton, és megleltük a gázgyár előtti kerékpárút végét is: az Óbudai-szigetről kanyarodott ki, és a benzinkúton átkerekézással elkerültük az egyirányú utcás kitérőt is, így legközelebb erre jövünk. Áttekertünk egy felüljárón az Óbudai lakótelepnél (idefelé elkerültük, éppen akkor tévelyegtünk le a rétre Bella biciklijét szerelni, és rövidítés címen csak átvágtunk az úton). Nagy élmény volt mindnyájunknak föltekerni az emelkedőn, és a másik oldalon hosszasan begurulva legurulhattunk. A Margit hídnál elbúcsúztunk a Szabó családtól, túravezetőnk pedig Bellával elindult a Nyugati pályaudvar felé. Buda felől akadálymentesebb a közlekedés: miután visszafelé is kikerültünk a hídon és a körúton lófráló tömeget, legurulunk az aluljáró lejtőjén, aztán a peronra mozgólépcsőn vittük föl a biciklit. Nehéz volt tartani, de legalább a lépcsőn cipekedést megúsztuk. Bellát innen autóval vitték haza, túravezetőnk pedig messze elkerülte Kőbánya-Kispestet és a Pestszentlőrinci állomáson szállt le a vonatról. Itt csak ki kellett tolni a kerékpárt az állomásról, és negyedórányi tekerés után már haza is érkezett.

Résztevők: Balogh András, Balogh Tamás, Birtalan Bella, Dénes és Márton, Majer Zsuzsanna Szabó László Laciapu, Szabóné Berger Ildikó, ifjabb Szabó László. **(M.Zs.)**

Ipolytarnóc, Palóc Grand Kanyon, Északi Zöld túra

2008. május 17.

Nagyhatalmú közlekedési miniszter,
Ki már majdnem a mennyekben vagy!
Kérünk, hogy irodád magasából szállj le a földre,
És add, hogy Ipolytarnócra (120 km) ne félnapi utazással lehessen eljutni!

Bár túravezetőnk mindent megtett a közlekedési helyzet javításáért, még a Volán társaságokkal is levelezett, ennek semmi eredménye nem lett. A nagyhatalmú közlekedési miniszter sem szállt le a magaságból, így külön kibuszt bérelve indultunk útnak. Ennek nagy előnye lett,

hogy mindenki a lakása közelében szállt föl, így a költség is csökkent a kényelem mellett, mert nem kellett a gyülekező helyre utazni. 19-en szorítottunk helyet magunknak, Zoli segéd-túravezetőnk és barátnője autóval jött utánunk.

A falvakon áthajtás kissé lassította a menetet, így a busszal éppen beérkeztünk a 11.30-as tárlatvezetés elé. Elrohantunk a Bükkábrányból ideköltözött, kék takarófóliával „dízajnosított” ősfák mellett, és amíg túravezetőnk a belépők és ősfalát-látó szemüvegek beszerzésével vesződött, a csapat huszáros rohammal fölvtávozott a 700 méterrel odább kezdődő ősvilági ösvény elejére. A térerő megszűnt létezni (őskorba minek?), így vezetőnk a lemaradt autós szekciónak a portán hagyott üzenetet, majd futásnak eredve még éppen a kapunyitásra odaért.

Ekkor kitérült az őskor. Sőt, mint később kiderült, több őskor is: a kőzetlerakódások és megkövesült fák a régi Pannon-tenger partjáról, a hatalmas kidőlt ősfenyő, ami három darabban három épületbe fért csak bele, és az ősi lábnyomokkal teletaposott folyópart különböző időszakok emlékeit őrzi. A megkövesült ősfenyő a magyar „műgyűjtő” szenvedéllyel való találkozás következtében soványra fogyva is impozáns látvány volt, főleg azután, hogy egy régi metseten fölmérhettük az eredeti nagyságát. Igen meglepődtünk, mikor a tárlatvezetés túlsó végén az utolsó épületben is találkoztunk a fa csúcsával (?), pedig akkor már javában az ősi állatok lábnyomait lestük – még itt is krokodilderék méretű volt az átmérője.

Mivel a lábnyomokat betakaró vulkán végleg aludni tért, így fiaink nyugodtan „nyomozhattak” a különböző termekben. Találtunk is patás- orrszarvú- madár- és ragadozónyomokat minden mennyiségben. Miután elmondták, tárlókban és a valóságban is megmutatták az állatsereglet nyomait, még kisfilmen is életképeket vetítettek. Csak ősvilági szemüveget kellett öltönnünk, és máris „eleven” állatok szaladgáltak előttünk a virtuális őserdőben. A „Bestiopedia” egyenesen orrunk előtt lengte meg hatalmas karmos mancsait.

Kiszabadulva az ősvilágból túravezetőnk konstataulta, hogy Zoli és Tünde a következő csoportvezetést elérte. A kijáratnál sok-sok birka és kisbárány fogadott, ezért némi birkaetetés után letele-

A csapat és a védett ősfák

Várakozás a Kőszikla ösvénynél

kifelé, gondolván, hogy a fogadó épületnél találkozunk elcsatangolt túratársainkkal. Mivel ott sem voltak, kimentünk a buszhoz, ahol már volt térerő, így telefonon utol lehetett érni őket. Kissé paprikás hangulatban megvártuk, míg kijönnek (a telefon gyorsított a dolgon), aztán végre közösen elindultunk a palóc Grand Kanyon (Páris patak szurdoka) felé.

Túravezetőnk azt az utasítást adta, hogy aki zöld jelzést lát, az visítson, mert ott kell megállni és kiszállni, de mivel az út két oldalán burjánzó sűrű növényfal között haladtunk, a csapat közölte, hogy itt minden zöld, és inkább nem visítottak. Néha ki lehetett látni, ilyenkor kerestük a hajókat az Ipolyon, de ebben sem jártunk sikerrel. Szerencsére jól látható földút és tájékoztató tábla jelezte a kanyon bejáratát. Kiszálltunk, a buszt elküldtük Nógrádszakálra, és megindultunk a kanyon felé.

Egyre szűkülő szurdokban hatalmas sziklákon kellett lépkednünk, de mindnyájan jól vettük az akadályokat, csak mire igazán belelendültünk, addigra véget ért a szurdok. Hiába van a nevében Páris és a Grand kanyon is, ez egy kicsit kisebb, kicsit sárgább (senki nem harapott kőbe, de lehet, hogy kicsit savanyúbb is?)... szóval kicsit magyarább méretű, de a szépségétől így is tátva maradt a szánk! A sziklák elég morzsalékosak, ezért a kanyon falát nem lehetett megmászni, így abban a kegyben részesültünk, hogy visszafelé is végigcsodálhattuk a szurdokot.

Palóc Grand Kanyon

pedtünk a közeli Kőszikla-ösvénynél, ahol árnyék, patakpart, büfé és mosdó összpontosult, uzsonnázás és fagyizás után jó terepet nyújtva harcedzett fiainknak a patakpart felfedezéséhez, fára mászáshoz és egymás kergetéséhez. Pihenésképpen megismertük az északi zöld túra rejtelmeit, és mindenki kapott egy túrafüzetet a pecsétgyűjtéshez.

Bár stratégiai ponton voltunk, jól látszottunk, és messzire hallatszottunk, Zoliékka mégis sikerült elkerülnünk egymást (a csoportjuk lejött az ősvilági ösvényről), így némi keresgélés és várakozás után elindultunk

Kimásztunk a szűk völgyből és a zöld + jelzésen elindultunk az északi zöld út felé. A hegytetőig elég meredeken emelkedett, ezért fönt egy hatalmas kidőlt fánál rövid pihenőt tartva kiszuszogtuk magunkat. Erdőirtás következett némi jelzéskereséssel, majd bozótharccal a következő erdőszélig. Gondoltuk, innen tiszta lesz az út, de a kökény- és szederbokrok másként gondolták, így még nagyobb csörtetés következett, némi tuskecatával fűszerezve (a kökénytől máris elnézést kérünk, neki tövisei vannak, talán legközelebb nem szúr annyira; bár a következő 20-30 évben ember legyen a talpán, aki bozótvágó kés nélkül utánunk jön, ha ez a susnya fölön!), végül a hegyháton valóban elértük az északi zöld jelzést. Több irányba mutató tábla jelezte, hogy jó helyen járunk. Innen könnyen haladtunk, és letévedni sem volt érdemes az útról, mert mindkét oldalról burjánzó növényzet vett körül bennünket. A sűrű növényfal a térképen jelzett földvár maradványait is oly tökéletesen álcázta, hogy még a környékét sem fedeztük föl. Néha csapatunk egyik-másik fele is „zöldbe veszett”, de egy-egy túravezetői sípszó idejében megállította az előre sietőket. Mivel minden túratárs megtanulta már: a jelzés arra való, hogy kövessük, így az útelágazásoknál sem volt elködörgás, és az elől haladó „felfedező” már rutinosan bevárták csapat végét.

Háromnegyed órai gyaloglás után kibontakozott előttünk a nógrádszakáli templom tornya a hegytetőn, és egy másik érdekes alakú templom (dzsámi?) az Ipoly menti völgyben. Mögöttünk a szomszédos domboldalon a kálváriakápolna fehérlött. Igen imádságos helyre érkeztünk, de volt is foganatja a sok imának, mert a nagytemplom harangja még a török megszállást is átvészelte. Éppen misére készülődtek, így betekinthattünk, és mivel a misére harangszóval hívják a népeket, így a majd' fél évezredes harang hangját is hallhattuk. A templomdombról és a körötte lévő cinteremből megcsodáltuk a kilátást, és harangszó mellett sétáltunk le a faluba.

Itt már csak a pecsételő helyet és a parkoló buszunkat kellett fölfedeznünk, de mindkettő gyorsan előkerült, ugyanis a főtéren volt a vendéglátóipari egység, mellette pedig egy szépen kiépített parkoló. A „büféből” mindenki pecséttel érvényesítve távozott, néhányan üdítőt is vettek, majd a téren elfogyasztottuk maradék elemőzsiánkat. Addig-addig eddegéltünk, míg végül mi magunk váltunk látványossággá, (vagy aznap nem osztottak vacsorát odahaza), ugyanis egyre több kerékpáros fiatal vett körül bennünket sóvár szemekkel. Úgy látszik, ezen a gyönyörű tájon még ritka vendég a turista. Pláne mindjárt 19 egyszerre! Mivel erősen közeledett az este, hamarosan olyannyira megritkultunk, hogy mind fölültünk a kisbuszunkra és minden túratárs szinte házhoz szállítottunk.

Résztevők: Balogh Tamás, Baumann Mária, Dankaháziné Csima Melinda, Dankaházi Bertalan, Dankaházi Levente, Dankaházi Tivadar, Hanák Tünde, Hegedűsné Irénke, Hegedűs Krisztián, Kertes József, Kertesné Hamara Andrea, Kertes Balázs, Kutsera Imre, Kutseráné Edit, Kutsera Kristóf, Magyar Zoltán, Majer Zsuzsanna, Szabó László Laciapu, Szabóné Berger Ildikó, ifjabb Szabó László. (*Majer Zsuzsanna*)

Bodrog-ártéri vízitúra

Fényképes beszámoló

Megőrköztette: *Mocsári László*

A programot összeállította: *Vámos László, PKE.*

1. nap (május 1): utazás Tokajba, hajók átvétele, behajózás; útvonal: Bodrog – Zsaró-ér (át-emelés az ártérbe) – Bodrog-zugi főcsatorna – Zalkod
2. nap (május 2): Zalkod – Bodrog-zugi főcsatorna – Viss – Holt-Bodrog
3. nap (május 3): Holt-Bodrog – Bodrog (élővíz) – Bodrogkisfalud; este Hudácskó pincészet!
4. nap (május 4): vissza az élővízen Tokajba, kihajózás és utazás haza.

